

Importovaný případ africké trypanosomózy.

Podle zprávy Kliniky tropických a parazitárních nemocí Univerzity lékařských věd v Poznani byl ve stejnojmenném zařízení koncem července 2009 přijat k hospitalizaci 68letý Polák s vysokou horečkou a multiorgánovým postižením. V anamnéze pacienta byl 16 dní trvající turistický pobyt v Ugandě a ve Rwandě, který absolvoval v osmnáctičlenné skupině společně se svou manželkou. Skupina se vrátila zpět do Polska 4 dny před hospitalizací nemocné osoby a kromě uvedeného muže neměl nikdo žádné vážnější zdravotní problémy. Z výsledků šetření vyplývá, že pacient byl 16. července 2009 během návštěvy Národního parku Queen Elizabeth v Ugandě pokousán mouchou tse-tse.

Již 20. července vzniklo u nemocné osoby na levé paži bolestivé zarudnutí s centrálním infiltrátem (trypanosomovým šankrem) a dva dny poté k rozvoji horečky kolem 40 stupňů Celsia s třesavkou a celkovou slabostí. Při přijetí k hospitalizaci již byly přítomny známky generalizace onemocnění v podobě horečky, tachykardie, ikteru, respirační nedostatečnosti, dehydratace, signifikantního krvácení a diseminované intravaskulární koagulace, kožních vyrážek, periferního otoku, hepatosplenomegalie a oligurie. Pacient byl při vědomí, měl zpomalené reakce a jeho klinický stav připomínal hemoragickou horečku (spontánní krvácení z dásní a sliznic, četné ekchymózy, petechie na velké části kůži břicha a hrudníku, abnormální krvácení z míst venepunkcí).

Laboratorní vyšetření potvrdila trombocytopenii, leukopenii, hypoglykémii, elevaci jaterních enzymů, metabolickou acidózu, poruchy elektrolytů, vysoce zvýšené koncentrace prokalcitoninu a CRP, hypoproteinemii, hyperbilirubinemii, počínající selhávání ledvin s vysokými hladinami kreatininu, proteinurií a abnormality koagulace v důsledku diseminované intravaskulární koagulopatie.

Diagnóza akutní africké trypanosomiázy způsobené *Trypanosoma brucei rhodesiense* s nálezem masivní parazitémie byla stanovena na základě vyšetření krevního nátěru (při zvětšení 1000x bylo v krevním nátěru nalezeno 40-50 parazitů, při zvětšení 400x průměrně 116 parazitů), mozkomíšní mok byl na přítomnost trypanosom negativní.

Pacient byl léčen pentamidinem (který byl dobře tolerován), dále byl mj. podroben pasivní oxygenoterapii, intenzivní léčbě krvácení, podávání hepatoprotektiv, diuretik, prostředků k úpravě elektrolytové disbalance a 4 cyklům plazmaferézy. Trypanosomy vymizely z periferní krve po druhé dávce pentamidinu, třetí den hospitalizace byl nemocný podroben léčbě dopaminem z důvodů rozvoje hypotenze.

Ke dni 10. srpna 2009 byl klinický stav hodnocen jako rychle se zlepšující, vyžadující ještě hepatoprotektivní léčbu, mírnou korekci tekutin a respirační rehabilitaci.

Africká trypanosomóza (spavá nemoc, angl. sleeping sickness) je transmisivní protozoární nákaza způsobená bičíkovci *Trypanosoma brucei gambiense* a *Trypanosoma brucei rhodesiense*. Vektorem přenosu původce nákazy jsou mouchy rodu *Glossina* (tse-tse). Z více než 30 druhů much patřících do uvedeného rodu je ve vztahu k popisovanému onemocnění významná *Glossina palpalis* – hlavní vektor přenosu gambijské trypanosomózy a *Glossina morsitans*, která je označována za hlavní vektor rhodeské trypanosomózy.

Pomyslná hranice rozdělující oblasti s převahou výskytu gambijské a rhodeské trypanosomózy probíhá zhruba centrální částí Konga. Na východ od této hranice leží řada přírodních rezervací Ugandy a Tanzanie, které patří k turisticky nejnavštěvovanějším atrakcím centrální části Afriky. Hlavním rezervoárem původce rhodeské trypanosomózy, která je v této části Afriky endemická, je řada zvířat žijících v rezervacích (například antilopy). Z epidemiologického hlediska je důležité, že přítomnost vektoru – mouchy tse-tse na území řady přírodních rezervací centrální a východní Afriky vytváří podmínky pro přenos původce nákazy během turistických cest.

Zpracoval:
MUDr. Jozef Dlhý, Ph.D.

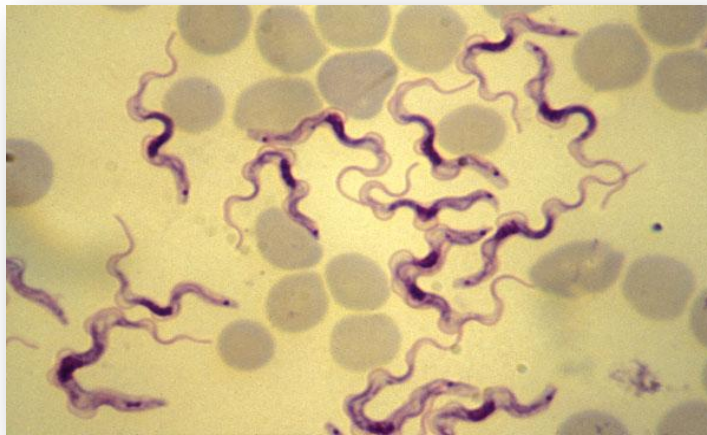
Zdroje informací:

http://www.promedmail.org/pls/otn/f?p=2400:1202:2700192825608200::NO::F2400_P1202_CHECK_DISPLAY,F2400_P1202_PUB_MAIL_ID:X,78740

Šerý V., Bálint O. Tropická cestovní medicína. 5. vydání, Praha: Medon s.r.o., 1998.

<http://www.histopathology-india.net/AfTryp.htm>

<http://www.ganeandmarshall.com/destination/Uganda/Queen-Elizabeth-National-Park.html>

Trypanosoma Gambiense v krvi myši (barvení Giemsa)

Národní parky a přírodní rezervace v Ugandě.